2024/1713

14.6.2024

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2024/1713,

annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024,

Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä Moldovan tasavallan asevoimien tukemiseksi tappavan voiman aikaansaamiseen suunnitelluilla sotilastarvikkeilla

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvoston päätöksellä (YUTP) 2021/509 ([1]) perustetaan Euroopan rauhanrahasto, jäljempänä ”rauhanrahasto”, jonka avulla jäsenvaltiot rahoittavat unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla toteuttamia toimia rauhan säilyttämiseksi, konfliktien ehkäisemiseksi ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamiseksi perussopimuksen 21 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla. Päätöksen (YUTP) 2021/509 1 artiklan 2 kohdan nojalla rauhanrahastosta on erityisesti tarkoitus rahoittaa avustustoimenpiteitä, kuten toimia, joilla lujitetaan kolmansien valtioiden sekä alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen sotilaallisiin ja puolustusasioihin liittyviä valmiuksia.

(2) Euroopan unionin vuoden 2016 ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian tavoitteina ovat turvallisuuden ja puolustuksen vahvistaminen, unionin itäisen naapuruston valtioiden ja yhteiskuntien selviytymiskykyyn investoiminen, konflikteja ja kriisejä koskevan yhdennetyn lähestymistavan muodostaminen, yhteistyöhön perustuvien alueellisten järjestelmien edistäminen ja tukeminen sekä kansainväliseen oikeuteen, mukaan lukien ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus ja kansainvälinen humanitaarinen oikeus, perustuvan globaalin hallinnan vahvistaminen.

(3) Unioni hyväksyi 21 päivänä maaliskuuta 2022 strategisen kompassin tavoitteenaan olla vahvempi ja suorituskykyisempi turvallisuuden tuottaja, myös lisäämällä rauhanrahaston käyttöä kumppaneiden puolustusvoimavarojen tukemiseen.

(4) Unioni on sitoutunut Moldovan tasavallan kanssa tiiviiseen suhteeseen, joka perustuu Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Moldovan tasavallan väliseen assosiaatiosopimukseen ([2]), jäljempänä ”assosiaatiosopimus”, mukaan lukien pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue, vahvaa, riippumatonta ja vaurasta Moldovan tasavaltaa tukeakseen, ja edistämään poliittista assosiaatiota ja taloudellista yhdentymistä samalla tukien voimakkaasti Moldovan tasavallan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä. Assosiaatiosopimuksen 5 artiklan nojalla unioni ja Moldovan tasavalta tehostavat vuoropuheluaan ja yhteistyötään ja edistävät asteittaista lähentymistä ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla, yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (YTPP) mukaan lukien, ja käsittelevät erityisesti konfliktien estämiseen ja rauhanomaiseen ratkaisemiseen sekä kriisinhallintaan sekä alueelliseen vakauteen, aseriisuntaan, asesulkuun sekä aseiden ja niiden viennin valvontaan liittyviä kysymyksiä.

(5) Unioni tunnustaa Moldovan tasavallan merkittävän panoksen unionin yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan.

(6) Tämä päätös perustuu neuvoston päätöksiin (YUTP) 2021/2136 ([3]), (YUTP) 2022/1093 ([4]), (YUTP) 2023/921 ([5]) ja (YUTP) 2024/1049 ([6]) siltä osin kuin kyse on unionin jatkuvasta sitoumuksesta tukea Moldovan tasavallan asevoimien valmiuksien vahvistamista ensisijaisia tarpeita koskevilla aloilla.

([1]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/509, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan rauhanrahaston perustamisesta ja päätöksen (YUTP) 2015/528 kumoamisesta (EUVL L 102, 24.3.2021, s. 14).
([2]) EUVL L 260, 30.8.2014, s. 4.
([3]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/2136, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla tuetaan Moldovan tasavallan asevoimia (EUVL L 432, 3.12.2021, s. 63).
([4]) Neuvoston päätös (YUTP) 2022/1093, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2022, Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla tuetaan Moldovan tasavallan asevoimia (EUVL L 176, 1.7.2022, s. 22).
([5]) Neuvoston päätös (YUTP) 2023/921, annettu 4 päivänä toukokuuta 2023, Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla tuetaan Moldovan tasavallan asevoimia (EUVL L 119, 5.5.2023, s. 173).
([6]) Neuvoston päätös (YUTP) 2024/1049, annettu 4 päivänä huhtikuuta 2024, Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla tuetaan Moldovan tasavallan asevoimia (EUVL L, 2024/1049, 5.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1049/oj).

(7) Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja vastaanotti 5 päivänä helmikuuta 2024 Moldovan tasavallan pyynnön siitä, että unioni avustaisi Moldovan tasavallan asevoimia keskeisten tarvikkeiden hankinnassa sen liikkuvuuden, elektronisen sodankäynnin ja logistiikan yksikköjen valmiuksien vahvistamiseksi.

(8) Avustustoimenpiteet on määrä toteuttaa ottaen huomioon päätöksessä (YUTP) 2021/509 vahvistetut periaatteet ja vaatimukset, erityisesti noudattaen neuvoston yhteistä kantaa 2008/944/YUTP ([7]) sekä rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.

(9) Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut suojelemaan, edistämään ja toteuttamaan ihmisoikeuksia, perusvapauksia ja demokratian periaatteita sekä lujittamaan oikeusvaltiota ja hyvää hallintotapaa Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kansainvälisen oikeuden, erityisesti ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden, mukaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Perustaminen, tavoitteet, soveltamisala ja kesto

1. Perustetaan Moldovan tasavaltaa, jäljempänä myös ”tuensaaja”, hyödyttävä Euroopan rauhanrahastosta, jäljempänä ”rauhanrahasto”, rahoitettava avustustoimenpide, jäljempänä ”avustustoimenpide”.

2. Avustustoimenpiteen tavoitteet ovat seuraavat:

a) osaltaan vahvistaa Moldovan tasavallan asevoimien valmiuksia kansallisen turvallisuuden, vakauden ja selviytymiskyvyn parantamiseksi puolustusalalla unionin Moldovan tasavaltaa koskevan yleisen toimintapolitiikan mukaisesti;

b) rauhanrahastosta aiemmin annetun tuen pohjalta mahdollistaa se, että Moldovan tasavallan asevoimat voivat parantaa operatiivista tehokkuuttaan, nopeuttaa unionin normien noudattamista ja yhteentoimivuutta ja siten paremmin suojella siviilejä kriiseissä ja hätätilanteissa;

c) vahvistaa Moldovan tasavallan valmiuksia sen osallistumista unionin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan sotilasoperaatioihin koskevilta osin.

3. Edellä 2 kohdassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi avustustoimenpiteestä rahoitetaan lyhyen kantaman ilmapuolustustarvikkeita, jotka on suunniteltu tappavan voiman aikaansaamiseen

Avustustoimenpiteestä rahoitetaan tarvittaessa myös asiaan liittyviä tarvikkeita ja palveluja, mukaan lukien tarvittaessa tekninen koulutus.

4. Avustustoimenpiteen kesto on 42 kuukautta tämän päätöksen hyväksymispäivästä.

2 artikla

Rahoitusjärjestelyt

1. Avustustoimenpiteeseen liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje on 9 000 000 euroa.

2. Kaikkia menoja hallinnoidaan päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.

3 artikla

Järjestelyt tuensaajan kanssa

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä ”korkea edustaja”, toteuttaa tuensaajan kanssa tarvittavat järjestelyt sen varmistamiseksi, että tuensaaja noudattaa tässä päätöksessä asetettuja vaatimuksia ja ehtoja, edellytyksenä avustustoimenpiteen mukaisen tuen antamiselle.

([7]) Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8 päivänä joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99).

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä, joilla tuensaaja velvoitetaan varmistamaan, että

a) avustustoimenpiteestä tuetut Moldovan tasavallan asevoimien yksiköt noudattavat asiaankuuluvaa kansainvälistä oikeutta, erityisesti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta;

b) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta käytetään asianmukaisesti ja tehokkaasti niihin tarkoituksiin, joita varten se on annettu;

c) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta huolletaan riittävästi sen käyttökuntoisuuden ja operatiivisen käytettävyyden varmistamiseksi omaisuuden elinkaaren aikana;

d) mitään avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta ei menetetä eikä siirretä ilman päätöksen (YUTP) 2021/509 nojalla perustetun rahastokomitean suostumusta muille kuin kyseisissä järjestelyissä yksilöidyille henkilöille tai yhteisöille sen elinkaaren lopussa.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä avustustoimenpiteen mukaisen tuen keskeyttämisestä ja lopettamisesta siinä tapauksessa, että tuensaajan todetaan rikkoneen 2 kohdassa vahvistettuja velvoitteita.

4 artikla

Täytäntöönpano

1. Korkea edustaja on vastuussa tämän päätöksen täytäntöönpanon varmistamisesta päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti, noudattaen rauhanrahastosta rahoitettavia avustustoimenpiteitä varten tarvittavien toimenpiteiden ja valvonnan arvioimista ja määrittämistä koskevaa yhdennettyä menetelmäkehystä.

2. Edellä 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen toimien täytäntöönpanosta huolehtii Viron puolustusinvestointikeskus.

5 artikla

Seuranta, valvonta ja arviointi

1. Korkea edustaja seuraa, että tuensaaja noudattaa 3 artiklassa vahvistettuja velvoitteita. Kyseisen seurannan avulla saadaan tietoa 3 artiklassa vahvistettujen velvoitteiden rikkomisen asiayhteydestä ja riskeistä ja se auttaa myös ehkäisemään tällaisia rikkomisia, mukaan lukien ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset avustustoimenpiteestä tuetuissa Moldovan tasavallan asevoimien yksiköissä.

2. Laitteiden, välineiden ja tarvikkeiden toimituksenjälkeinen valvonta järjestetään seuraavasti:

a) toimituksen todentaminen, jossa loppukäyttäjänä toimivat asevoimat allekirjoittavat rauhanrahaston toimitustodistukset omistusoikeuden siirron yhteydessä;

b) inventaarioraportointi, jossa tuensaaja raportoi vuosittain yksilöityjen tavaroiden inventaariosta, kunnes poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea (PTK) ei enää katso tällaista raportointia tarpeelliseksi;

c) tarkastuskäynnit, joiden yhteydessä tuensaajan on määrä antaa korkealle edustajalle ja rauhanrahaston tilintarkastajille pyynnöstä mahdollisuus päästä tekemään paikalla tarkastuksia ja rauhanrahaston tarkastuksia.

3. Korkea edustaja suorittaa avustustoimenpiteen päätyttyä lopullisen arvioinnin, jossa arvioidaan, onko avustustoimenpide edistänyt 1 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista.

6 artikla

Raportointi

Korkea edustaja antaa täytäntöönpanokaudella PTK:lle puolivuosittaiset selvitykset avustustoimenpiteen täytäntöönpanosta päätöksen (YUTP) 2021/509 63 artiklan mukaisesti. Avustustoimenpiteiden hallinnoijan on ilmoitettava säännöllisesti päätöksellä (YUTP) 2021/509 perustetulle rahastokomitealle tulojen ja menojen täytäntöönpanosta kyseisen päätöksen 38 artiklan mukaisesti, myös toimittamalla tiedot osallistuvista toimittajista ja alihankkijoista.

7 artikla

Keskeyttäminen ja lopettaminen

1. PTK voi päättää keskeyttää avustustoimenpiteen täytäntöönpanon kokonaan tai osittain päätöksen (YUTP) 2021/509 64 artiklan mukaisesti.

2. PTK voi suosittaa, että neuvosto lopettaa avustustoimenpiteen.

8 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Luxemburgissa 13 päivänä kesäkuuta 2024.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

N. DE MOOR